

послуг управління, корпоративізму та неокорпоратизму, стиль управління, який підтримуватиме підвищення продуктивності роботи державних установ та наближення держави до громадян.

Таким чином, Україна оголосила курс на європейську інтеграцію, що полягає у необхідності відповідності критеріям та вимогам до кандидатів у ЄС. Першим завданням є створення високопрофесійної державної служби як ключового елементу ефективної системи державного управління. А для цього потрібен досвід розвинених країн в обґрунтуванні параметрів моделі державної служби відповідно до вимоги сучасного етапу державотворення.

Література

1. Скрипнюк О.В. Нормотворча діяльність Президента України та її нормопроектне забезпечення. Київ: НАДУ, 2011. 344 с.

2. Кузнецова Ю.А. Повышение качества и эффективности бюджетных услуг: обобщение опыта зарубежных стран. URL: <http://www.anrb.ru/isei/cf2006/d897.htm>

УДК 341.824:338.47(043.2)

Гаглоєва М.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Токарева К.С., к.ю.н., доцент

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАННІСТЬ

Визнання людини, її прав і свобод головною соціальною цінністю суспільства – ознака демократичної та цивілізованої держави загалом, а також її апарату зокрема. Порушення ж основоположного права людини на свободу та особисту недоторканність, особливо системні, є індикатором перетворення держави на тоталітарну або поліцейську.

З огляду на це права та свободи людини повинні гарантуватися не тільки на найвищому законодавчому рівні, а й знаходити ефективну реалізацію в практичній діяльності державних органів, побудованих на такому ліберальному принципі приватного права, як «людині дозволено все, що прямо не заборонено законом». Держава ж як цілісне та комплексне утворення зобов'язана утримуватися від свавільних дій, забезпечуючи неухильне дотримання такого принципу публічного права, як «органи державної влади зобов'язані діяти лише у спосіб, передбачений законом», а межі дискреційних повноважень органів влади мають бути чітко окреслені межами закону: як матеріального, так і процесуального.

Поєднання понять «свобода» й «особиста недоторканність» не випадкове. Вони мають свою історію. Ще Ш.Л. Монтеस्क'є, визначаючи свободу, наголошував на тому, що це право людини робити все, дозволене законом. Лише за таких умов людина може мати повну свободу, бути вільною у виборі певного варіанта поведінки в межах існуючих у державі законів. Якщо в суспільстві не забезпечена реалізація прав і свобод людини, таке суспільство не може вважатися демократичним [1, с. 289].

Отже, право на свободу й особисту недоторканність склалося історично і бере свій початок ще з XIII століття. За сучасних умов це право закріплене міжнародно-правовими нормами «Загальної декларації прав людини» та інших міжнародних нормативних документів і національним законодавством кожної країни.

Ратифікація Україною Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод зобов'язала нашу державу створити надійні ефективні механізми виконання рішень Європейського Суду з прав людини та застосування практики цього суду як джерела права. У практиці Європейського Суду з прав людини поняття «свобода та особиста недоторканність» декларується, у першу чергу, в рішеннях щодо порушень статті 5 Конвенції, яка закріплює головне право людини, а саме захист кожного від свавільного втручання держави в його право на свободу. Будь-яке позбавлення волі, як зазначає Суд, повинно здійснюватися не тільки відповідно до основних процесуальних норм національного права, а також відповідати меті статті 5, тобто захищати людину від свавілля влади [2, с. 178].

Право на свободу і особисту недоторканність повинно сприйматись в цілому як захист від будь-якого процесуального чи матеріально-правового посягання на особисту свободу з боку державних органів. Іншими словами, під «особистою недоторканністю» мається на увазі фізична недоторканність, тобто гарантія від арешту чи затримання.

Право на свободу та особисту недоторканність – це невід'ємне право кожної людини. Водночас особливої актуальності його забезпечення набуває саме у сфері кримінального провадження. Підтвердженням такої позиції є думка про те, що особиста свобода – основна умова, якою мають користуватися усі. Позбавлення її може негативно вплинути на користування іншими правами, зокрема такими, як: право на сімейне та приватне життя; право на свободу зборів, об'єднань і вираження власної думки; право на свободу пересування. Більше того, будь-яке позбавлення свободи справляє на особистість негативний вплив, у неї виникає боязнь бути підданою катуванню, нелюдському та такому, що принижує гідність, поводженню. Судді мають пам'ятати: для того, аби гарантія свободи мала сенс, будь-яке її позбавлення повинно завжди бути винятковим, об'єктивно обґрунтованим і тривати не більше, ніж це абсолютно

необхідно [3, с. 4].

Європейський Суд з прав людини визначив, що поняття законності обмеження свободи та особистої недоторканності включає в себе обов'язки дотримуватись матеріальних і процесуальних норм національного законодавства, а також положень, відповідно до яких будь-яке позбавлення волі повинне знаходитись у відповідності з призначенням, визначеним у ст. 5 Конвенції про захист прав людини й основних свобод.

У Європейській конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року можна помітити, що цілі обмежень істотно розширені і вводяться з метою підтримки державної та громадської безпеки або економічного добробуту країни; запобігання заворушенням чи злочинам; охорони здоров'я або моралі чи з метою захисту прав і свобод інших осіб; охорони національної безпеки, територіальної цілісності; захисту репутації інших осіб; запобігання розголошенню конфіденційної інформації; підтримання авторитету і неупередженості судових органів [2].

Так, науковцем А.В. Малько звертається увага на важливість існування як міжнародних стандартів загальних прав, так і стандартів їх обмежень із коментарями цілей і умов їх застосування з тим, щоб, з одного боку, знищити основу для свавілля і зловживання владою, що здійснюється «національними» чиновниками, а з іншого боку, урахувуючи тенденцію національної правової системи до інтеграції з правовими системами розвинених країн, створювати загальні «наднаціональні» механізми реалізації прав людини і їх обмежень. Це означає, що держава повинна як при законодавчому визначенні можливих обмежень, так і при їх застосуванні на практиці керуватися досвідом відповідних міжнародних органів [3, с. 72].

Таким чином, на підставі вищевикладеного, можна зазначити, що право на свободу та особисту недоторканність гарантується і в жодному разі не підлягають обмеженню відповідно до міжнародних стандартів. Кожна держава враховуючи індивідуальні особливості громадського та політичного життя суспільства закріплює критерії правомірного обмеження прав і свобод людини. Слід зазначити, що у міжнародних договорах виділяють обмеження прав і свобод людини при звичайних і надзвичайних умовах, зокрема, тимчасовими правовими обмеженнями може бути вилучення з деяких правочинів правового статусу в особливих (військовому і надзвичайному) правових режимах з метою захисту основ конституційного ладу, оборони країни і безпеки держави.

Література

1. Монтескьє Ш.Л. О духе законов. Избранные произведения. Москва, 1955.

289 с.

2. Микеле де Сальвіа. Прецеденти Європейського Суду по правам человека. Руководящие принципы судебной практики с 1960 по 2002 годы. Ассоциация юридический центр. Спб.: Юридический центр Пресс, 2004. 1071 с.

3. Волков К. Забезпечення права на свободу та особисту недоторканність при затриманні особи. URL: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/33082/%C4>.

4. Малько А.В. Стимулы и ограничения в праве: Теоретико-информационный аспект. Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1994. 183 с.

УДК 351:65.012.8(043.2)

Гибалюк І.І., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Токарева К.С., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Досягнення інформаційних технологій, разом із об'єктивними перевагами, створили значно нові потенційні загрози використанню досягнень із цілями, несумісними з цілями збереження миру та безпеки.

Усвідомлення необхідності поважати принципи міжнародного права, забезпечувати права і свободи, не використовувати інформаційні та комунікаційні технології в незаконних цілях - все це звернув увагу на проблеми міжнародно-правового регулювання інформаційної безпеки, в тому числі як основи для обмеження інформації про права людини.

Обмеження даних щодо прав людини слід застосовувати лише «в особливих випадках» ... у «неминучих» випадках потреби»... і органи державної влади повинні вжити подібних заходів лише якщо вони дійсно потрібні в цій ситуації і жодної неможливо вирішити завдання іншими способами [3].

Інформаційна безпека - це стан захисту норм і параметрів інформаційних процесів та відносин, встановлених законом [4].

Причини для інформаційної небезпеки можуть бути різні, але у всіх випадках пов'язані з характером інформації, її сутністю та роллю у існуванні соціальних систем [1].

Постійним джерелом загроз інформації є коріння нерегульованих міжнародних відносин та міжнародної конкуренції та конфлікт національних інтересів, у войовничості націй, різниця між життєво важливими цілями та інтересами цілих держав.

Не існує універсальної міжнародної угоди про міжнародну